

DOMÁCÍ NÁSILÍ MŮŽETE VYŘEŠIT!

Míša (35 let) pochází ze severních Čech. Do azylového domu ACORUS přišla před několika měsíci spolu se svými třemi dětmi ve věku 6 let, 16 měsíců a 3 měsíce. Manžela opustila po šesti letech plných násilí. *text: Regina Rothová*

Přítom šlo o manželství z lásky, které však vyvrcholilo opakovanou žalobou na manžela pro trestné činy týrání svěřené osoby a týrání osoby žijící ve společném obydlí. Fyzické útoky manžela byly směřovány nejen na Míšu, ale i na jejího nejstaršího syna z prvního manželství. Manžel bil Míšu i chlapce dřevěnou tyčí, vodítkem na psa, trýznil je elektrickým paralyzérem, Míšu dokonce přinutil sedět v době jejího těhotenství ve studené vodě. Měla strach, bála se jít k lékaři a lidem, kteří si všimli jejích modřin, říkala, že se zranila sama. Před dvěma lety došlo k incidentu, při němž byl nejstarší syn svědkem brutálního napadení matky a řekl, že zavolá policii. Otec ho zbil a zranil na ucho. Poté byl manžel policií vykáznán ze společného obydlí. Míša na naléhání bývalého manžela, otce zbitého chlapce, poprvé vypovídala na policii. Manžel ji však po návratu domů naučil bitím tu „správnou výpověď“. Míša tedy šla na policii, učinila ji a tehdy

přišla o nejstaršího syna. S jejím souhlasem byl svěřen do péče otce, Míšina prvního manžela. Míša dodnes trpí výčitkami... Poté byl doma relativní klid až do narození druhého společného dítěte. Manžel začal být opět agresivní, denně Míšu vulgárně napadal. Nezvládal situace, kdy rodině chyběly peníze. Plačící děti, rozlité pítí nebo rozházené hračky ho doháněly k zuřivosti. A do této situace se narodil nejmladší syn. Míša opět snášela facky, kopance a rány pěstí. Žila v neustálém strachu o sebe i o děti. Manžel je bil, když plakaly, sprchoval je studenou vodou, vyhrožoval, že nejmladšího, sotva dvouměsíčního syna zabije. Tehdy Míša sebrala zbytek sil a odvahu a poprosila o pomoc sociální pracovnice na městském úřadě. S jejich pomocí odešla do azylového domu, zatímco na manžela byla státním zastupitelstvím podána již druhá obžaloba pro trestné činy týrání svěřené osoby a týrání osoby žijící ve společném obydlí.

ŘEČ PARAGRAFŮ

Podle nového zákona o obětech trestných činů (č. 45/2013 Sb.) spadá Míša do kategorie zvláště zranitelných obětí, kterým přináleží právo

Domácí násilí nemusí být součástí vašeho života. Vy i vaše děti si zasloužíte žít v bezpečí. Nemusíte na to být sami, ACORUS umí pomáhat osobám ohroženým domácím násilím... Nonstop linka 283 892 772, e-mail: info@acorus.cz, www.acorus.cz

CO PŘINÁŠÍ ZÁKON A KDE HLEDAT POMOC

Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, který se stal plně účinným 1. 8. 2013, poprvé sjednocuje problematiku postavení a práv obětí trestných činů (tedy i obětí domácího násilí) do jedné právní normy a výrazně posiluje postavení obětí trestných činů v trestním řízení. Zákon ukládá, aby se s obětí, která se stala obětí ne vlastní vinou, zacházelo citlivě, způsobem, který jí nepřivodí další újmu. Nadále jí bude poskytována odborná pomoc (nejen právní), bude informována o právech, jež jí v trestním řízení náleží, bude mít možnost vyjádřit se k spáchanému trestnému činu a k důsledkům na její život, bude posíleno její bezpečí.

Hledáte pomoc v případě, že jste právě vy nebo někdo z vašich blízkých obětí domácího násilí? Obratě se na Policii ČR, na zdravotnická zařízení ve svém okolí nebo na některé z akreditovaných zařízení, jež se specializují na pomoc podobně postiženým jedincům (informace o těchto zařízeních lze nalézt na internetu). Jedním z těchto zařízení je i ACORUS, který byl na základě rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ČR zapsán do Registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů. Kromě odborného sociálního poradenství a terapeutické podpory poskytuje obětem domácího násilí poradenství v souvislosti s trestním řízením – informuje oběti domácího násilí o právech vyplývajících z jejich postavení jako obětí trestného činu, poškozeného nebo svědka v průběhu všech fází trestního řízení. Poskytování právních informací obětem trestných činů – obětem domácího násilí zabezpečuje ambulantní poradna ACORUS bezplatně a v případě zájmu anonymně. Konzultace probíhají každý pátek od 9.00 do 15.00 hodin v poradně ACORUS na adrese Dělnická 12, Praha 7-Holešovice (vchod z ulice Tovární), je však nutné se předem objednat telefonicky. ACORUS se již 16 let věnuje problematice domácího násilí a poskytuje odborné služby osobám ohroženým násilím ze strany blízkého člověka. Vedle již zmíněného poradenství poskytuje azylové ubytování pro matky s dětmi (doba pobytu maximálně jeden rok) a krizovou pomoc.

obzvláště šetrného zacházení ze strany policie a ostatních orgánů činných v trestním řízení. Před ukončením vyšetřování byla Míša vyzvána policií k nahlédnutí do spisu, čehož využila prostřednictvím svého zmocněnce. Během soudního líčení Míša využila možnosti vypovídat jako svědek u soudu bez přítomnosti manžela. Stejně tak pro ni byla vhodná možnost požádat soud, aby ji informoval v případě, že bude manžel propuštěn z vazby. Pro Míšu bylo velice důležité sdělit manželovi, co s dětmi prožívala, co jim svým jednáním způsobil. Učinila tak písemným Prohlášením o dopadu trestné činnosti na její život. Do očí by to zatím říct nedokázala. To všechno jsou možnosti, které zákon nově nabízí.

TÁTOVÉ MÁMY A DĚTI NEBJÍ

Míša se postupně snaží vyrovnávat s posttraumatickou stresovou poruchou. Trpí nespavostí, obává se nečekaných pohybů, zvuků, má strach z mužů. Přesto usiluje o to, aby byla dětem dobrou mámou a aby v sobě všichni společně upevnili pocit, že „tátové děti a mámy nebijí“. ACORUS se ve spolupráci se sociálním odborem z místa Míšina trvalého bydliště snaží jí a jejím dětem najít sociální bydlení, aby měly po skončení pobytu v azylovém domě (max. 1 rok) kam jít.

BLUDNÝ KRUH NÁSILÍ

Centrum pro osoby ohrožené domácím násilím ACORUS pracuje s dětmi, které zažívaly domácí násilí. Pracovníci centra dennodenně vidí, jak násilí, jež se odehrává mezi rodiči v prostoru domova, významně deformuje psychosociální vývoj dítěte. Děti z rodin ohrožených domácím násilím jsou dětmi vyrůstajícími bez dětství, v dlouhodobém stresu a strachu o zdraví a život svůj i svých blízkých. Neznají v životě bezpečné místo a vztahy. Domácí násilí zbavuje děti možnosti naplnit jejich základní potřeby – pocit bezpečí, jistoty, pozitivní identity, otevřené budoucnosti a smysluplného světa. Ani jejich nejbližší, tedy rodiče, pro ně v rodinném systému ohroženém domácím násilím nemohou fungovat dostatečně dobře a přestávají být zdrojem opory a jistoty. Domácí násilí poznamenává život a vývoj dítěte ve všech podstatných oblastech jeho života. Ohrožuje jeho zdraví, emoční stabilitu, sociální dovednosti, školní úspěšnost, vztahy s vrstevníky i budoucí partnerské vztahy. „Manipulativní a násilné chování se pro děti stává normou, přijde jim normální a běžné. Děti pak často zaměňují projevy lásky a agrese, nikomu nevěří, nejméně samy sobě, a časté jsou u nich i symptomy posttraumatické stresové poruchy,“ říká Petra Wünschová, pedagogická pracovnice ACORUS. Jde o děti psychicky týrané. Čím mladší dítě je domácímu násilí přímo či nepřímo vystaveno, tím bývají dopady na jeho vývoj závažnější. Není tedy pravda, jak se často rodiče i odborní pracovníci domnívají, že kojeneček nemluvně situaci doma nevnímá a nijak se ho nedotýká. Domácí násilí se do osobnosti dítěte zapisuje natolik hluboko, že ovlivňuje i budoucí podobu jeho chování a partnerských vztahů. A bludný kruh domácího násilí tak pokračuje i v další generaci. Stále častěji se ACORUS setkává i s případy, kdy tyto děti jako dospělí napadají své rodiče. Děti ohrožené domácím násilím potřebují i po odchodu od násilného partnera odbornou pomoc a citlivý přístup. „Velmi vítáme nový zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, který definuje dítě jako zvláště zranitelnou osobu a poskytuje mu zvýšenou ochranu. Doufáme, že i následná praxe ukáže, že jde o dobrý nástroj, jak pomoci dětem ohroženým domácím násilím,“ prohlašuje Zdena Zuzana Bednářová, ředitelka ACORUS centra. ■

INZERCE